

gorniec codzienny

Witno
CZWARTEK
20 kwietnia 1944
Nr. 842
Cena w Witnie 5 len.

20-ty kwietnia

ADOLF HITLER

Wódz Wielkich Niemiec i pierwszy żołnierz w walce z bolszewizmem

W dniu dzisiejszym obchodzi naród niemiecki 55-te urodziny swego Wodza. Data ta stała się już prawie historyczną, a bowiem czlowiek, który obchodzi dzisiaj swoje 55-te urodziny stał się od czasów Napoleona najsilniejszym tworcą losów europejskich narodów, jakiego zna historia. Jeśli chodzi o narody europejskie, to bez względu na uczucia, jakie one doń żywią, cała prawie ich los zależy od decyzji, jakie podejmuje ten czlowiek wśród wiekiego kryzysu obecnej wojny. Wszyscy przecież wiemy, że znajdujemy się w przededniu wielkich wydarzeń.

Każdy, kto dokładnie badał dotychczasową działalność Adolfa Hitlera i potrafił wyciągnąć z niej psychologiczne wnioski, może dzisiaj z całą pewnością powiedzieć, że Wódz Wielkich Niemiec właśnie w tym momencie pozornej słabości nie rzucił jeszcze na szalę swoich najsilniejszych atutów. Wiarygodni naoczni świadkowie opowiadają, że rzadko widywali go w tak wspaniałym i pewnym zwycięstwie nastroju, jak właśnie obecnie.

Historia życia Adolfa Hitlera, jego wyniesienie z bardzo nieznanego środowiska na szczyty władzy, jego 14-letnia walka jako polityka o władzę w Niemczech, znane są w ogólnych zarysach wszystkim politycznie uświadomionym ludziom, tak samo, jak i metody, przy pomocy których umiał On uczynić Niemiec przodującym mocarstwem Europy. Tego rodzaju życiorysy w poszczególnych wypadkach znają też dzieje świata. Ważną jednak i decydującą dla nas rzeczą jest zupełnie coś innego. Adolf Hitler nie jest bowiem politykiem tego rodzaju, któryby dążył do władzy jedynie dla samej tylko władzy. U podstaw jego polityki znajduje się raczej

określona i na wielką miarę zakrojona koncepcja. Adolf Hitler dojrzał w pasożytniczym zydostwie element kulturalnego i socjalnego rozkładu Europy, a w polszewizmie najbardziej niebezpieczną próbę zydostwa wyzyskania i zniszczenia europejskich narodów. Od pierwszych dni swej działalności politycznej wypowiedział On tym obydwu potęgom, zydostwu i bolszewizmowi, jak najbardziej bezlitosną walkę i prowadził ją z energią i konsekwencją, jakiej dotychczas niewidziano. Jego wielkim planem było po uzyskaniu władzy w Niemczech zorganizowanie jednolitego frontu europejskiego przeciwko bolszewizmowi. Pakt o nieagresji, który On wówczas zawarł z Polską, miał być pierwszym kamieniem węgielnym, ba nawet filarem tej wielkiej budowli. Równocześnie starał się on wówczas, jak również i później o porozumienie z Anglią, lecz wpływy zydostwa przeszkodziły utworzeniu takiego projektowanego jednolitego frontu w Europie, a u nas fatalna polityka ministra spraw zagranicznych Becka była powodem tego, że wszystkie szanse Polski osiągnięcia przodującego stanowiska w Europie Wschodniej przez walkę przy boku Niemiec zostały rozbite. Na początku tej drugiej wojny światowej, wróg bolszewizmu Adolf Hitler, był nawet zmuszony zawrzeć ze Związkiem Sowieckim pakt o nieagresji, by zapewnić sobie tyły w walce przeciwko Francji i Anglii. Lecz nie miał On przy tym żadnych złudzeń, że wojna ze Związkiem Sowieckim jest nieunikniona i że ta walka raz na zawsze musi przynieść rozstrzygnięcie dla dobra Zachodu. W obecnej walce potęg i idei pozostaje Adolf Hitler jedynym wśród ludzi, posiadających kierownictwo w swym ręku, który

Na południe od Dniestru odrzucono bolszewików

Nieprzyjacielskie natarcia pod Nettuno załamały się krwawo. — Ponowne bombardowania Londynu

Z Kwatery Głównej Führera, dnia 19. IV. 1944.

Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:

Na obszarze walk pod Sewastopolem bolszewicy wspierani przez silną artylerię i samoloty bojowe daremnie atakowali stanowiska niemieckie.

Nad dolnym Dniestrem liczne ataki nieprzyjacielskie speszły na niczym przy czym zniszczono większą ilość czołgów. Miejscowe wyłomy oczyszczono lub zarzglowano. Również na północ

od Jass załamały się silniejsze ataki bolszewickie. Na wschodniej Bukowinie rumuńskie wojska oczyściły od nieprzyjaciela zdobyte w dniach poprzednich tereny.

Między Karpatami i obszarem na wschód od Stanisławowa niemieckie i węgierskie dywizje kontynuowały pomyślnie swe ataki. Przy tym wojska węgierskie zdobyły miasto Nadwórnę. Na południe od Dniestru niemieckie oddziały pełnym rozmachem atakiem dalej odrzuciły bol-

szewików. Na obszarze walk na zachód od Tarnopola i na południowy zachód od Łucka nieustanne ataki bolszewików załamały się w twardych walkach.

Na pozostałym froncie wschodnim nie było żadnych szczególniejszych wydarzeń.

Na przyczółku desantowym Nettuno i na południe od wybrzeża Adriatyku nieprzyjacielskie ataki załamały się wśród krwawych strat dla przeciwnika.

W godzinach południowych 18 kwietnia silne zespoły północno-amerykańskich bombowców pod ochroną myśliwców przedarły się na obszar Berlina. W rozmaitych miejscowościach, zwłaszcza w Rathenow, powstały szkody i straty wśród ludności. Mimo uciążliwe warunki obrony zestrzelono 44 samoloty nieprzyjacielskie, w tym 40 czteromotorowych bombowców. Podczas

odpierania tych ataków szczególnie się odznaczył zniszczeniem zwartego nieprzyjacielskiego zespołu bombowców zespół myśliwców pod dowództwem majora Karola-Fryderyka Müller'a.

Ataki brytyjskich bombowców skierowane były ubiegłej nocy na obszar Paryża i na obszar Bałtyku.

Nieliczne samoloty nieprzyjacielskie przedarły się do zachodnich Niemiec i na obszar Berlina. Nocne myśliwce i artyleria przeciwlotnicza zniszczyły 14 bombowców.

Silny zespół ciężkich niemieckich samolotów bojowych atakował ubiegłej nocy Londyn. Na obszarze atakowanych obiektów powstały wielkie pożary i spustoszenia. Inne samoloty bojowe obrzuciły bombami obiekty we wschodniej Anglii.

Rumuński komunikat wojenny

BUKARESZT. (DNB). 19. IV. Naczelne dowództwo armii rumuńskiej podaje:

Na Krymie wszystkie ataki Sowieców na przyczółek mostowy Sewastopol zostały odparte. Nad dolnym Dniestrem zostały udaremnione próby Sowieców rozszerzenia swego przyczółka mostowego.

Na odcinku Dubosari walki są

w toku. W środkowej Besarabii nie wydarzyły się ważniejsze wypadki. Na północ od Jass atakował nieprzyjaciół ponownie przy pomocy czołgów został jednak odrzucony w kontrataku. Na pozostałych odcinkach panowała działalność ogniowa.

W ciągu dnia w Mołdawii zestrzelono cztery nieprzyjacielskie samoloty.

Dni bohaterstwa w Tarnopolu Walka o twierdzę Sewastopol

Na całym froncie wschodnim dało się odczuć w niedzielę pewne osłabienie walk, które jednakowoż odnosi się jedynie do siły nieprzyjacielskich ataków, a nie do zaniechania działań bojowych na dotychczasowych polach walki. Wszędzie, zaczynając od południowo-zachodniego krańca Krymu aż do północnego pobojuwiska na południe od Pskowa atakował nieprzyjaciół stale w znanych punktach, lecz wyraźnie z tego widać, że ciężkie straty ostatnich czasów doprowadziły do osłabienia sowieckiej siły uderzeniowej. Z pewnością nieprzyjaciół będzie próbował doprowadzić do zmiany tego zjawiska w najbliższych dniach, przez to, że wzmożni swoje oddziały ofenzywne lub zastąpi je przez świeże jednostki. Sama jednak konieczność imania się tego rodzaju środków wskazuje na potęgający się wzrost niemieckiego oporu na Wschodzie.

Sowiecka ofenzywa na Krymie doprowadziła obecnie do tego, że przeważną część półwyspu trzeba było oddać nieprzyjacielowi. W komunikacie sił zbrojnych mówi się jeszcze jedynie o nowych stanowiskach niemiecko-rumuńskich, które utworzone zostały w rejonie Sewastopola i przed którymi zmuszone były zatrzymać się przednie oddziały nieprzyjacielskie. W ten sposób zdaje się, że walka o Krym

przy swoich decyzjach nigdy nie traci z oczu ogólnego interesu europejskiego, chociaż czasami zmuszony jest jak najsurowsze stosować środki. Jego koncepcja walki przeciwko bolszewizmowi i zydostwu uważana jest przez wszystkich wnikliwych polityków jako konsekwentna i słuszna, jeśli uratowanie starej zachodniej kultury uważa się za cel najważniejszy. Po przeprowadzeniu tego planu, historia nie odmówi Mu największego imienia i czci.

przemieniła się obecnie w walkę o twierdzę i port w Sewastopolu. Przeważające siły nieprzyjaciela, zwłaszcza jego szybkie, lekko poruszające się i przeważnie zmotoryzowane oddziały, zdolały uzyskać przewagę chwilowo nad oddziałami od dłuższego czasu od wszelkich posiłków drogą lądową i dlatego też z trudem poruszającymi się oddziałami niemiecko-rumuńskimi, a sytuację tę sowieckie dowództwo wojskowe w dużej mierze wyzyskało. Stosunkowo niewiele dróg na Krymie było momentem ułatwiających dla nieprzyjaciela przy dostaniu się do nielicznie rozsiadanych miast.

Na właściwym froncie wschodnim, który ciągnie się na kontynencie od ujścia Dniestru aż do frontu pod Pskowem, sytuacja się nie zmieniła. Obraz bitwy cechowały znowu odparte ataki nieprzyjacielskie i co raz liczniejsze i skuteczniejsze przeciwnatarcia niemieckie. Na szczególną jednakowoż wzmiankę zasługuje walka o Tarnopol, gdzie rozgorzały nadzwyczaj zacięte walki wokół zamierzonych niemieckich przysięcia z odsieczą wciąż bohaterstwo walczącym obrońcom. W istocie też udało się wbić nowy ofenzywny klin w zachodni kraniec Tarnopola i uwalnić część obrońców miasta, przedzierających się przez sowieckie pierścienie okrażenia. Pierwsze wiadomości o postawie owych mężnych obrońców Tarnopola usuwają w cień najśmielsze nawet czyny męstwa i odwagi żołnierskiej. Duch bojowy w samym Tarnopolu jest niezłamany, a każdy poszczególny żołnierz broni swego stanowiska jak własnej twierdzy. Żołnierze, którzy się przedarli, stanęli natchemiasz w szeregi atakujących, by móc współdziałać w dziele wyswobodzenia kolegów. Tego rodzaju postawa po trwającym całe tygodnie okrażeniu jest istotnie w najwyższej mierze godną podziwu.

„Wybitnie terrorystyczny charakter“

Oświadczenie serbskiej rady ministrów dotyczące ataku terrorystycznego na Belgrad

BELGRAD. (DNB). W dniu 18 kwietnia 1944 odbyło się nadzwyczajne posiedzenie serbskiego rządu pod przewodnictwem prezesa ministrów generała-pułkownika Milona Dj. Nedicza, które zajęło się anglo-amerykańskim atakiem terrorystycznym na Belgrad. W wydanym sprawozdaniu mówi się między innymi: „Rząd stwierdza wobec całego świata, że owe ataki

brytyjskiego i amerykańskiego lotnictwa posiadają wyłącznie i wybitnie terrorystyczny charakter ataków, skierowanych przeciw serbskiej ludności, z widoczną polityczną tendencją, czego dowodem jest fakt, że były one przeprowadzane w dniu największego święta chrześcijańskiego, t. j. w pierwszy i drugi dzień świąt Wielkanocnych prawosławnych Serbów“.

Laval konferuje z burmistrzami na temat sytuacji

PARYŻ. (DNB). Szeł rządu francuskiego Laval rozmawiał na temat aktualnych zagadnień z niektórymi burmistrzami, którzy przybyli do Vichy z okręgów Rhone i Loire. Według korespondenta dziennika „Matin“, szeł rządu w Vichy ponownie stwierdził, że zawarcie zawieszenia broni z Niemcami w czerwcu 1940 r., było koniecznością i oświadczył, iż była to jedyna droga do odbudowy kraju.

Co do wydarzeń w Algierze La-

val powiedział, że nie ma potrzeby wypowiedziania wielkich słów ani też wygłaszania mowy oskarżającej, a może tylko apelować do rozważliwych słuchaczy.

Szeł rządu zwrócił się wreszcie przeciw brakowi poczucia dyscypliny wśród niektórych Francuzów, a w końcu podkreślił swoją całkowitą ufność w przyszłość w słowach: „Skupmy się razem ściśle! Kochajmy nasz kraj i brośmy go dobrze! Przysięgam wam, że go uratujemy!“

Okrażenie wojsk angielskich na froncie indyjskim

TOKIO. (DNB). W jakich rozmiarach przeprowadzone zostało okrażenie miasta Imphal oraz w jakim stopniu odcięto możliwość dowozu posiłków względnie odwrótu nieprzyjacielskich obrońców miasta, świadczą ostatnio nadesłane tutaj z frontu komunikaty. Według tych komunikatów wojska bengalskie, znowu ściśle współ-

działając z narodowymi Hindusami, zajęły wzgórze Kongkong, 18 km. na zachód od zdobytej już miejscowości Bishenpur. Wspomniane wzgórze znajdują się również na drodze Imphal — Silhar i dominują z jednej strony nad wspomnianą drogą jak również z drugiej strony nad doliną dalej na zachód płynącej rzeki Barak.

Zajmowanie w dalszym ciągu Imphalu

TOKIO. (DNB). Jak dalece posunęło się okrażenie Imphalu i o ile odcięto już możliwość nadesłania posiłków lub odwrótu obrony nieprzyjacielskiej, wskazują ostatnie komunikaty z frontu, nadesłane do Tokio. Zgodnie z nimi, oddziały bengalskie w ściślejszej współpracy z hinduskimi nacjonalistami

znowu zajęły wyżyny Kongkongu, położone o 18 km. na zachód od już zajętej miejscowości Bishenpur. Wyżyny te znajdują się również przy drodze z Imphalu do Silharu i panują tak po tej stronie drogi, jak i nad kotłiną płynącą dalej na zachód rzeki Barak.

Inwazja do Europy to nie zabawka dziecinną

Głos Kasandry pewnego czasopisma amerykańskiego

VIGO. Atak na Europę nie będzie wcale spacerem w niezmiernie ciepłym powietrzu — z tego co raz jaśniej zdają sobie sprawę nieprzyjaciele z tamtej strony Kanału i Atlantyku. Od wielu już miesięcy zapowiada się „inwazja” — lecz po pierwszym upojeniu własnymi frazesami i po pięknych wizjach, że spóźniony wąż nad Kanałem został już złamany. Anglii i Amerykanom z każdym dniem stają się skromniejsi i to czym bardziej domaga się od nich ataku rozkazodawca Stalin.

Powraca teraz świadomość tego, że po tamtej stronie Kanału, tak sromotnie opuszczonej pod Dunkierką, znajdują się przywódcy do zwycięstwa żołnierze, którzy gorąco oczekują tylko tego, by pyszałkowatym Brytyjczykom i Amerykanom krwawą dać odprawę. Odzywają też w pamięci nieszczęsne doświadczenia awanturczego lądowania pod Dieppe, to też nie dziwne, że już przed rozpoczęciem przedsięwzięcia rodzi się gwałtowny kociokwik, a czasopisma — możnaby powiedzieć — drżąc z obawy przed tym, co oczekuje Anglików i Amerykanów podczas próby inwazji, wygłaszają ostrzeżenia Kasandry.

W związku z tym na szczególną uwagę zasługują rozważania amerykańskiego czasopisma „Fortuna”, zamieszczone w jego mar-

cowym zeszycie. „Powodzenie inwazji aliantów — pisze między innymi czasopismo — zależy nie tylko od liczby i jakości rzuconych po obydwu stronach do walki ludzi i oręża, lecz także od licznych okoliczności”. W kilku artykułach tego samego numeru bada się krytycznie widoki powodzenia planów angielsko-amerykańskich. Autorzy usiłują przy tym w trzeźwy sposób ocenić szanse napastników i obrony.

„Niemcy będą się liczyć z tym, — pisze się w pierwszym artykule — że w pierwszej fazie walki stracą kilka zatok, lecz nie wpraw jak po zaciętych z nami walkach. Największe niebezpieczeństwo czeka nas ze strony rezerw technicznych, które zmasowane są w centralnej Europie. Walka przemieni się w wyścig o linie zaopatrzenia. Walkę na lądzie trzeba będzie jednak prowadzić nie o zatoki, lecz o porty. Jeśli w ciągu około dwóch tygodni nie opanujemy jednego lub dwóch portów, cała akcja może spełzną na niczym. Niemcy wiedzą o tym również bardzo dobrze”.

Czasopismo pisze dalej, że jeden z alianckich generałów wypowiedział ostrzeżenie: „Będziemy się starali Niemców zaskoczyć; lecz przeprowadzić tego rodzaju zaskoczenie jest rzeczą nieprawdopodobną. Droga wy-

wiadu lotniczego, któremu nie możemy przeszkodzić, Niemcy mogą obserwować okręty w brytyjskich portach i oddziały wojskowe w naszych punktach koncentracyjnych. Niemcy będą mogli obliczyć dokładnie prawie co do godziny moment, w którym trzeba będzie im nas się spodziewać. Zdobyć Europę możliwe jest tylko przez bezpośredni atak czołowy”.

Następnie przypomina „Fortuna” niemiłą niespodziankę, jaka spotkała Kanadyjczyków pod Dieppe. „Owego krwawego rana ruszyli oni, nic o tym nie wiedząc, na masywny mur z betonu; mur ten wynosił dwukrotną wysokość żołnierza i miał zwisające blanki tak że nie można było się nań wdrapać ani zdobyć czołgami. Działa, których istnienia nikt się nie domyślał, ukazały się nagle w ukrytych szczelinach i rysach i obrzuciły pociskami zatoki, po których bezradnie biegali nasi żołnierze. Niemcy przygotowują jeszcze mnóstwo nowych sztuczek”. Może być, że lądowanie uda się pomyślnie, albowiem siła ognia napastników oszczędzi im być może krwawej łaźni. Z drugiej jednak strony bardzo łatwo trafić na szaloną i pełną zapалу obronę, która zdziesiątkuje napastnika w rozmiarach daleko przekraczających jego oczekiwania. Na to trzeba się przygotować.

„Fortuna” wypowiada nadzieję, że alianci nie powtórzą kapitalnych błędów obecnej wojny, pisząc, że wiele spośród pomyłek pierwszych trzech lat wojny posiadało straszliwe rozmiary. Sprowadziły one Brytyjczyków i Amerykanów nad brzeg katastrofy.

Drugi artykuł przedstawia akcję inwazyjną i podkreśla trudności oczekujące tych, którzy zaatakują Europę. Czasopismo mówi o polach minowych przed wybrzeżem i o innych przeszkodach podwodnych, o minach na wybrzeżu, o drutach kolczastych i pojedynczych wysuniętych naprzód działach, które napastnicy najpierw będą musieli przewyciężyć. Lecz dopiero później natrafia na silniejszą linię obrony. Najniebezpieczniejsze chaty wieśniacze przemienią się nagle w ziębie ogniem i zniszczeniem bunkry. „Mało jest tworów natury i dzieł rąk ludzkich, które nie zostałyby włączone do planu nieprzyjacielskiej obrony — pisze „Fortuna”, twierdząc w końcu w sposób realistyczny: „Zwyyczajstwo na przyczółkach mostowych i na polach bitw zależeć będzie od tego czyja wola będzie silniejsza, czyj duch przedsiębiorczości większy i czyja idea śmielsza. Zwycięstwo zależeć będzie nie tylko od planów, lecz także od ludzi”.

Otwarte przyznanie się do gwałtu Stettinius potwierdza bezlitosny wycisk Prasa anglo-amerykańska popiera groźby wobec krajów neutralnych

SZTOKHOLM. (DNB). Prowadzona ze strony dyplomatów anglo-amerykańskich polityka gwałtu w stosunku do krajów neutralnych, dążąca do zmuszenia tych krajów do zerwania stosunków gospodarczych z Niemcami, prowadzoną jest w Waszyngtonie, jak donosi „Associated Press” pod hasłem „Żadnych kompromisów”. Amerykańska agencja informacyjna pragnie, aby dyplomaci Anglii i USA otrzymali polecenie wywrzeć bezwzględny przymus w stosunku do państw neutralnych.

Korespondent dyplomatyczny dziennika „Supday Times” tłumaczy stanowisko Turcji i dochodzi do wniosków, że jest nieprawdopodobnym, aby Turcja była gotowa przerwać swe stosunki handlowe z Niemcami. Również istnieją oznaki, że Szwecja nie odstąpi od swych umów. Dziennik edynburski „The Scotsman” wyraża, jak to wynika z wydrukowanego przez „Dagens Nyheter” ustępu, dość nie życzliwy ton względem Szwecji, wreszcie dochodzi do wniosku, że Anglo-Amerykanie nie wiele osiągną przez popieranie pogroźek Hulla w stosunku do Szwecji. „Scotsman” musi przyznać, że Anglo-Amerykanie nie mogą zaopatrzyć Szwecji ze względu na jej geograficzne położenie. Jedyne, czego by powinna Szwecja się obawiać, to wzrastającego niezadowolenia Anglii i USA, które przy sposobności mogłyby wykazać się w ich polityce powojennej. W końcu swego artykułu Scotsman

przypuszcza, że Szwecja prawdopodobnie, jak i Turcja, będzie nadal utrzymywała stosunki handlowe z Niemcami. Również „Eving News” liczy się z okolicznością, że Turcja nie zaprzestanie swych stosunków gospodarczych z Niemcami. Ten dziennik angielski mało obiecuje sobie ze stanowiska Turcji nawet wobec pogroźek, że Turcja w tych warunkach nie może się spodziewać swego udziału przy układach pokojowych.

Zagadnienie neutralności z punktu widzenia angloamerykańskich prób wywarcia nacisku było również głównym tematem obrad „nowego szwajcarskiego towarzystwa”, które urządziło w Bernie zebranie swych przedstawicieli. Profesor dr. Freymond (Lozanna) przemawiał na temat: „Neutralność w przyszłej polityce Szwajcarii” i oświadczył, że skoro generał Smuts powiedział, że o przyszłym ukształtowaniu świata będą decydowały trzy mocarstwa USA, Anglia oraz Związek Sowiecki, to Szwajcarii nie będą tak naiwni, aby przypuszczać, że te mocarstwa prowadziły wojnę wyłącznie tylko po to, aby przywrócić wolność i niezawisłość ujarzmionym państwom europejskim. Radca nacjonalistów dr. Oeri (Dzyleja) zaznaczył, że zagadnienie neutralności stanowi dla Szwajcarii główny punkt zainteresowania jej w czasie powojennym. Odrzucił on w sposób decydujący pogląd Smuts'a, jako by neutralność nie istniała.

Anglia przerywa swobodę komunikacji dyplomatycznej

Ograniczenie swobody zagranicznych dyplomatów

SZTOKHOLM. (DNB). Agencja Reutera ogłosiła w komunikacie specjalnym, że od godziny 24 w poniedziałek dyplomaci i kurierzy zagraniczni nie mogą opuszczać Anglii, a ich przesyłki dyplomatyczne poddane zostały cenzurze.

Dalej mówi się w komunikacie Reutera, że powyższy krok bezpieczeństwa — „dramatyczne zarządzenie, które wydane zostało w związku z drugim frontem” — ogłoszony został w poniedziałek wieczorem przez brytyjskie ministerstwo spraw zagranicznych. Jak w związku z tym Reuter się dowiadyuje, postanowienie powyższe nie dotyczy jedynie dyplomatów Stanów Zjednoczonych, Związku Sowieckiego i brytyjskich dominiów, wyłączone są Irlandię.

Uderzającą w pierwszym rzędzie w komunikacie Reutera rzeczą jest to, że Chiny czungkijskie nie należą do państw, wyłączonych z owych ograniczeń. Widocznie zatem skreślono już Czungking z listy sprzymierzeńców.

Poza tym jeśli chodzi o powyższe zarządzenie można powiedzieć, że wydane ono zostało prawdopodobnie w tym celu, ażeby wywołać w Niemczech zdenerwowanie. Lecz można sobie wyobrazić, że zdenerwowanie powstanie raczej w Anglii, gdzie już oddawna Churchill uprawia swoją grę na temat drugiego frontu. Albo zarządzenie powyższe stanowi istotny wstęp do inwazji, albo zaliczyć je należy do rozdziału „wojna nerwów”. Jakby się sprawa nie przedstawiała: Niemcy z zupełnym spokojem spoglądają na sprawę i każdej chwili są przygotowane i uzbrojone do tego, by należycie przyjąć pandy plutokratów, która przez swoje wdarcie się do Europy zamierza

jej narody wydać na łup amerykańskiego business'u.

Poza tym z zarządzenia tego wynika, że Churchill stał się pojętym uczniem swoich bolszewickich przyjaciół. Albowiem dotychczas ich to tylko było przywilejem stosować tego rodzaju środki przymusowe wobec zagranicznych dyplomatów, środki, wynikające z ich podejrzliwości. Rząd angielski zadaje przez to państwom neutralnym, przeciwko którym w tej chwili toczy się bezwstydną akcją wymuszeń z powodu wymiany gospodarczej, nowy policzek. Nawet gazeta „Exchange” podkreśla w swoim komentarzu, omawiającym powyższe zarządzenie, że kompetentne czynniki stwierdziły absolutnie, że wypadek ten nie ma wcale precedensów w Anglii i w ogóle w czasach nowożytnych. Lecz tego rodzaju postawa wobec małych państw odpowiada całkowicie angielskiej interpretacji prawa międzynarodowego, interpretacji, którą rezerwowała sobie Wielka Brytania przez wszystkie czasy.

Prasa angielska nie wątpi wcale, że nowe zarządzenie Churchilla należy do serii „bezpieczeństw”, które rozpoczęły się od zamknięcia ruchu komunikacyjnego z Irlandią i znajdują swe przedłużenie w gangsterskiej polityce przeciwko neutralności małych państw. Gazety londyńskie żywią wprawdzie nadzieję, że państwa neutralne nie podejmą żadnego kroku przeciwko temu brutalnemu angielskiemu zarządzeniu przymusowemu, lecz z drugiej strony są one bardzo wyraźne i nie ukrywają pogroźek przeciwko małym państwom.

Szczyt tego zaiste bardzo obrażającego kraje neutralne kroku osiąga „Yorkshire Post”, która pisze m. in., że wspomniane zarządzenie nie jest skierowane przeciwko dyplomatycznym przedstawicielom, lecz że „agenci niemieccy mogliby podczas transportu zdobyć dostęp do

przesyłek dyplomatycznych i zyskać w ten sposób cenne wskazówki”.

Pozbawienie swobody dyplomatów neutralnych odpowiada całkowicie anglo-amerykańskiej polityce gwałtu. Jeśli chodzi jednak o Niemców, to mogą oni zapewnić Churchilla, że z tym samym spokojem i równowagą obserwować będą rozwój wypadków, z jaką dotychczas obserwowali całą gadanię wokół drugiego frontu. Pożyteczną może część niedzielnego przemówienia

byłoby rzeczą przypomnieć ową Churchilla z 26 marca, gdzie on m. in. dosłownie oświadczył: „Muszę w tym miejscu zwrócić uwagę na to, że dla oszukania i zaskoczenia przeciwnika, jak również dla ćwiczeń własnych naszych sił odbędzie się wiele fałszywych alarmów, wiele wybiegów i wiele generalnych prób. Możliwą jest zatem rzeczą, że jest to wybieg Churchilla lub generalna próba. Należy czekać i pozwolić rozwijać się wypadkom”.

Obławy na dezertorów w całej Anglii

GENEWA. (DNB). Uchylanie się od służby frontowej w Anglii przybrało tego rodzaju rozmiary, że w ubiegłym tygodniu, jak donosi „Daily Sketch”, rozpoczęto wielkie obławy w całej Anglii. Poszczególne organom policyjnym polecono dokonania tego. Początek tej akcji miał miejsce w Londynie, gdzie zatrzymano wiele osób, które zdezerutowały z wojska lub też uchylały się od ważnych z punktu

widzenia wojennego prac. Przedstawiciel ministerstwa pracy oświadczył, że Londyn w tej wojnie stał się „Mekką ludzi uchylających się od służby frontowej”.

DRZEWO JEST WAŻNYM SUROWCEM WOJENNYM, WPIERW JEDNAK TRZEBA JE PRZYWIEZĆ Z LASÓW.

Już brak ludzi w Sowietach

Kobiety i dzieci przy najcięższych pracach. — Kołchozy bez kierowników. — Uwalniają się rabunkowa gospodarka na polu rezerw

SZANGHAJ. Na pytanie, skąd Moskwa bierze tak niezwykłe masy ludzi, które rzuca wciąż do wojny przeciw Europie i gdzie leży granica sowieckich rezerw ludzkich, same dają odpowiedź organy publicystyczne Kremla. Komunikaty te, którymi szczególnie interesują się sąsiedzi Związku Sowieckiego z Dalekiego Wschodu, zgodnie dowodzą, że wszyscy mężczyźni zostali pobrani do armii. Wskutek tego we wszystkich dziedzinach życia powstały co raz poważniejsze braki w materiale ludzkim, co szczególnie dało się zauważyć od czasu wielkiej sowieckiej ofensywy w lecie 1943 r.

Czasopismo „Bolszewik”, centralny organ partii bolszewickiej, zwrócił uwagę niedawno na konieczność reorganizacji całego systemu pracy. Od tego czasu powtarzały się w sowieckiej prasie i w radio żądania w sprawie oszczędzania sił roboczych i równomierniej produkcji. W ostatnich miesiącach przeprowadzono generalną kampanię

oszczędności sił roboczych pod hasłem „potok”, — nieprzerwanej pracy, którą przeprowadza się masowo. Dnia 25 lutego odbyła się w Moskwie konferencja wszystkich komisariatów przemysłowych w sprawie dyskusji nad problemem „potok”. Okazało się, że wyniki nieprzerwanej pracy były dotychczas znikome. Tak więc, jak podała „Komsomolskaja Prawda”, „potok” uwolnił we wszystkich zakładach przemysłu mięsnego tylko 300 robotników. Często to zaoszczędzanie jest tylko fikcyjne. Charlamow, sekretarz centralnego komitetu komunistycznego związku młodzieży, niedawno oświadczył, że jeżeli brygady robotnicze zwalniają poszczególne robotników, to robotnicy ci muszą kontynuować nadal swą pracę poza brygadą.

Zasadniczym powodem niezadowolających rezultatów kampanii „potok” jest, jak się wydaje, ta okoliczność, że dobre siły robocze zostały dawno zmobilizowane do wojska i że na ich miejsce zatrudnione kobiety

i dzieci nie mogą podjąć nałożonym na nich czynnościom. Codzienne komunikaty radia sowieckiego dowodzą, że kobiety i dzieci do lat 12 pracują nawet w przedsiębiorstwach, w których praca wymaga najcięższych wysiłków fizycznych. Kobiety na przykład pracują jako górniczy w podziemiach kopalni w Cherenkowo. Z fabryk w Amurstroju, najważniejszego sowieckiego centra przemysłu ciężkiego na Dalekim Wschodzie, radio Chabarowsk oświadczyło: „Bierzcie przykład z dzieci, które porzuciły swoje zabawki, ażeby przystąpić do pracy w Amurstroju”. W większych jeszcze rozmiarach pracują kobiety i dzieci w rolnictwie. Wiele oznak przemawia za tym, że tu zdolnych do pracy mężczyzn w wieku od 16 do 60 prawie nie ma.

Gazeta „Prawda” niedawno podała, że obecnie 115000 osób ukończyło przyspieszone kursy dla kierowników kołchozów. Ponieważ w Związku Sowieckim przed wojną było ogółem

240000 kołchozów, to teraz drugi kołchoz otrzymuje nowego, przeważnie pięci żeńskiej i do swych zadań jeszcze nie przysposobionego kierownika. Co z tych przyspieszonych kursów wyszło, wskazywał komunikat gazety „Izwestia” z Iwanowa, w którym mówi się: „Na początku kursów zamiast przewidywanej liczby 250 uczestników kursu, było tylko 60. Brakło stołów i krzesel. Słuchacze musieli siedzieć na podłodze. Z powodu braku lamp nie mogli kursanci wieczorami uczyć się”. Następstwem tego, jak podało radio Alma Aty, było to, że naprzekład w okolicach Alma Aty na początku kwietnia 240 kołchozów nie rozpoczęło jeszcze swoich prac wiosennych i że w kołchozie Kazanbułuk nie ma żadnego zdolnego do użytku pług. Wszystkie te pochodzące ze źródeł sowieckich wiadomości wskazują na to, że rabunkowa gospodarka wojenna w Związku Sowieckim wyczerpała bardzo, szczególnie w ostatnich latach, rezerwy ludzkie.

Dzień Führera

Wzorem lat ubiegłych w dniu dzisiejszym Wilno miasto czci dzień urodzin Führera.

Witryny sklepów przybrane są portretami Wodza, na ulicach zaś powiewają chorągwie.

O godz. 6 zrana odbędzie się „melka pobudka“, jaką odegra orkiestra miejskiej straży ogniowej na przedmieściach Wilna. O 7 godz. zrana przejdą najważniejszymi ulicami miasta

orkiestra wojskowa. W południowych godzinach od 12 do 13 dadzą koncerty dwie orkiestry korpusu armii niemieckiej na placu Orzeszkowej i placu Katedralnym. Związki Zawodowe urządzają o godz. 15 koncert galowy w Wielkiej Sali Filharmonii przy ul. Ostrobramskiej, w którym będą uczestniczyły orkiestry związków zawodowych oraz miejskiej straży ogniowej.

Bez celu i bez planu zrzucają Amerykanie bomby

Pierwsze pytanie zestrzelonego Jankesa: „W jakim kr. ju znajdują się?”

MADRYT. (DNB). Dziennik „Arriba“ zamieszcza sprawozdanie swego korespondenta z Budapesztu, który w czasie ostatniego ataku Amerykanów na Budapeszt znajdował się w leżącym w pobliżu majątku, gdzie lądował pewien amerykański lotnik przy pomocy spadochronu. Wzburzeni wieśniacy biegli z podniesionymi broniami i kosami do pilota, który uniknął śmierci dzięki interwencji niemieckiego oficera.

Hiszpański korespondent zdołał krótko porozmawiać z Amerykaninem, który jest z zawodu bokserem i pochodzi z Chicago. Po kilku pytaniach zapytał się Jankesku zdumieniu wszystkich tam znajdujących się, w jakim kraju wla-

ściwie on się znajduje. „Pytanie to, postawione przez lotnika, który poprzednio bombardował Budapeszt z jego niemylnym znakiem jaki stanowi Dunaj, sędzi hiszpański korespondent, nasuwa pewne myśli, i pozwala również wyciągnąć jasne wnioski“.

Pytanie amerykańskiego pilota jest typowe dla niesumiennej metody amerykańskich gangsterów powietrza, którzy, jak tego dowodzi przykład Schaffhausen, z niebywałą bez troską zrzucają swoje bomby bez planu i bez celu. A ponad to przedstawiciele tego kraju chcą nieść Europie „kulturę“ i „cywilizację“.

Bombowce terrorystyczne płonąc musiały przymusowo lądować Wymowne komunikaty „London Gazette“

GENEWA. (DNB). O niepowodzeniach powracających anglosasko-amerykańskich bombowców terrorystycznych, mówią wymownie dwa komunikaty o nadaniu orderów, zamieszczone w „London Gazette“, angielskim dzienniku rządowym. Według tych komunikatów, 24-letnia pomocnica lotnictwa morskiego Elizabeth Gleen Booth, zatrudniona jako kierowca samochodowy, otrzymała medal imperium. Wydobyla ona z płomieni pewnego pilota, który lądował przymusowo na płonącym ostrzelanym samolocie. Zupelnie podobny wypa-

dek spowodował przydzielenie tego samego odznaczenia kobiecie, podoficerowi lotnictwa Alice Holden. Spostrzegła ona w czasie swej pracy przy radioaparacie lądujący w odległości 100 m. płonący bombowiec typu Wellington i wyratowała strzelca pokładowego z płomieni. Równoczesne odznaczenie dwóch kobiet z tego samego powodu, pozwala wyciągnąć wniosek, że tego rodzaju katastrofy wśród powracających ostrzelanych anglo-amerykańskich bombowców zdarzają się dość często.

Zarządzenie

W sprawie przymusowych prac leśnych w Okręgu Generalnym Litwy 1944 r.

Zarządzenie dla mieszkańców miast i urzędów w sprawie zaopatrzenia w drzewo na rok 1944/45.

§ 1. Obowiązkowe prace leśne powinni odbyć wszyscy mieszkańcy miast, którym zostały przydzielone osobne kontyngenty drzewa, n. p.: w Olicie, Oszmianie, Bierzach, Kownie, Kiejdanach, Kibartach, Krytyndze, Mariampolu, Możejkach, Nowej Wilejce, Poładze, Poniewieżu, Radwiliškach, Rasejniech, Rokiskach, Szawlach, Szakach, Święcianach, Tauragach, Telszach, Trokach, Wilkomierzu, Utcianie, Wilkawiskach, Wilnie i Zarasach.

§ 2. Od obowiązku prac leśnych zwalnia się:

- a) mężczyźni młodszych niż 15 lat i starszych ponad 65 lat,
- b) kobiety młodsze niż 15 lat i starsze ponad 50 lat,
- c) kobiety mające chociaż jedno dziecko do lat 10,
- d) kobiety w poważnym stanie i chronicznie chorzy mający zaświadczenie okręgowego lekarza o niezdolności do prac fizycznych.

§ 3. Czas trwania obowiązkowych prac leśnych wynosi 10 dni. W ciągu tego czasu mężczyźni muszą wyrąbać 12, a kobiety 9 metrów drzewa. W ten termin wlicza się drogę do miejsca pracy wraz z przygotowaniem i powrót do domu po odbyciu pracy.

§ 4. Obowiązek pracy powinien być wykonany w terminie od 1-go kwietnia 1944 do 30 września 1944.

§ 5. Wykonujący obowiązek pracy leśnej otrzymują z administracji leśnej ustalone opłaty za swoją pracę. Pracownikom przysługuje prawo podejmowania swoich wynagrodzeń ze stałych miejsc pracy z tym jednak, że odlicza się im kwotę zarobioną przy wyrębie lasu. Okres odbywania obowiązku prac leśnych nie wlicza się do urlopu.

§ 6. Osoby, które odbyły swój obowiązek, otrzymują z administracji leśnej zaświadczenie. Zaświadczenia wydają się tylko po wypełnieniu wyznaczonej im normy. Z chwilą zakończenia pracy leśnej otrzymane zaświadczenie należy zarejestrować u burmistrza.

§ 7. Kierownicy urzędów, przedsiębiorstw i zakładów rzemieślniczych są odpowiedzialni za wykonanie obowiązkowych prac leśnych przez swoich pracowników. W wypadku niemożliwości odbycia obowiązkowej pracy leśnej przez robotników zatrudnionych w ważnych z punktu widzenia wojskowego przedsiębiorstwach, kierow-

nictwo wyżej wspomnianych instytucji powinno urządzić się w ten sposób, by inni pracownicy wysłani na roboty leśne wykonali pracę wyznaczoną dla całej instytucji. W tym celu należy podwyższyć normę wyrębu drzewa dla każdego odbywającego obowiązek pracy leśnej.

§ 8. Przygotowane drzewo zostaje do dyspozycji burmistrza miasta w granicach wyznaczonego kontyngentu.

§ 9. Tym, którzy odbyli obowiązkową pracę leśną na ich życzenie może być natychmiast wydane pozwolenie na zakup drzewa z miejsca ich pracy. Nie wolno natomiast wydawać pozwoleń na kupno drzewa ani też kartek opalowych tym, którzy nie odbyli obowiązkowych prac leśnych, i nie są od niej zwolnieni. To samo dotyczy i urzędów, jeśli wszyscy pracownicy obowiązani do prac, nie odbyli swego obowiązku.

§ 10. Wszyscy kierownicy urzędów, przedsiębiorstw i warsztatów rzemieślniczych powinni do dnia 1 kwietnia 1944 zgłosić u swoich burmistrzów wykaz pracowników, którzy mają odbyć prace leśne. W wykazie tym należy zaznaczyć nazwisko, imię, wiek, stopień służbowy i kiedy ma się zgłosić do pracy w lesie. Zarząd Miejski wyznacza miejsce wyrębu.

Wszyscy inni poszczególni pracownicy oraz osoby wolnych zawodów podlegające obowiązkowi pracy leśnej muszą zarejestrować się u swoich burmistrzów, gdzie dostaną odpowiedni przydział drzewa, w terminie do dnia 1 czerwca 1944 r.

§ 11. 1) Osoby, które uchylą się od obowiązku pracy leśnej, a także i ci, którzy drogą nielegalną zdobędą zaświadczenie o odbyciu pracy leśnej będą karani grzywną pieniężną do 200 RM., a w wypadku cięższych okoliczności do trzech tygodni przymusowego obrotu pracy lub obrotu karami łącznymi.

2) Takiej samej karze podlega ten, kto świadomie lub przez niedopatrzność utrudni lub wstrzyma innych od pracy leśnej. Dotyczy to również kierowników urzędów, przedsiębiorstw i zakładów rzemieślniczych w myśl §§ 6 i 10.

§ 12. Zarządzenie powyższe ważne jest od 1 marca 1944.

P. KUBILIUNAS
Pierwszy Generalny Radca i Generalny Radca do spraw wewnętrznych

Tydzień obrony przeciwlotniczej w Wilnie

W celu sprawdzenia wprowadzonych dotychczas w Wilnie zarządzeń obrony przeciwlotniczej oraz w celu zachęcenia do dalszej pracy, odbędzie się w Wilnie w czasie od 17 do 23 kwietnia 1944 tydzień obrony przeciwlotniczej.

W ciągu tego tygodnia odbędą się odnośnie przeglądy, przygotowywania i ćwiczenia we wszystkich ważnych urzędach i zakładach oraz organizowanie takowych również przy udziale publiczności. Ćwiczenia te odbędą się częściowo

w warunkach najbardziej zbliżonych do rzeczywistości. Każdy musi się zachować w ten sposób, w jaki by postępował w wypadku prawdziwej obrony i jak tego rzeczywistości od niego się wymaga.

Kto wykroczy przeciw temu z osobistych lub nieuzasadnionych powodów, nie może mieć pretensji, że przy ewentualnych szkodach, które on poniesie w czasie przeprowadzania ćwiczeń, nie zostanie mu udzielona pomoc lub wynagrodzenie.

Obwieszczenie

dotyczące ludności zamieszkałej na obszarze okręgu Wilna—Land

Na okres letni 1944 r. od 1. V. 1944 zarządza następujący czas policyjny dla ludności zamieszkałej: w miastach powiatu wileńskiego — od godz. 22.00 do godz. 5.00 rano, a na wsi od jednej godziny po wschodzie słońca do jednej godziny przed zachodem słońca. Opusz-

czanie domów w czasie policyjnym jest wzbronione. Odpowiednie zezwolenia, w szczególności dla zatrudnionych w komunikacji, mogą być przez mnie udzielone.

Gebietskommissar Wilna—Land
WULFF.

Rząd Badoglio ustępuje

Rząd frontu ludowego, tworzony pod kierownictwem Badoglio — wstępem do komunizmu

SZTOKHOLM. (DNB). Jak donosi Reuter z miarodajnych źródeł, „marszałek“ Badoglio powiadomił Wiktora Emanuela o ustąpieniu swego rządu. Były król polecił mu już utworzenie nowego rządu.

Z uzupełniających doniesień angielskiej agencji prasowej wynika, że Badoglio ma zamiar utworzyć nowy rząd według wzoru rządów frontu ludowego. W związku z tym konferował on z przywódcą komunistycznym Ercoli Tagliatti, z tym konferował on z przywódcą aktywistów Caradiolo. Owi przedstawiciele partji są typowymi po-

staciami rządu frontu ludowego, który, jak wiadomo, zawsze jest poprzednikiem bolszewizmu. Ercoli pozwolił już przewidzieć, że komuniści w południowych Włoszech rozporządzają przeważającą siłą i wskutek tego musieliby stawić warunki. Oprócz samego Badoglio ma powrócić do nowego gabinetu frontu ludowego Badoglio — tylko minister marynarki, co jest jeszcze jednym dowodem tego, że zdrajca Badoglio wszystko czyni, aby swój zdrażony naród rzucić w ramiona bolszewizmu.

Nadzieje imperialistów dolarowych na czasy powojenne

Anglia ma zniknąć z rynku chińskiego

SZTOKHOLM. (DNB). Stany Zjednoczone co raz bardziej systematycznie organizują powojenny interes w Chinach, łącząc z nim duże nadzieje, i starają się za wszelką cenę usunąć ze swej drogi Anglię. Wysiłki powyższe znalazły swój wyraz w nowej organizacji „China American Council of Commerce and Industry“. W powyższym stowarzyszeniu reprezentowane są wszystkie ważne interesy ciężkiego przemysłu i wielkiej finansjery. Główną siedzibą towarzystwa jest Rockefeller - Centre

w Nowym Jorku. Filie znajdują się w Seattle, San Francisco, w Waszyngtonie i Czongkingu. Najbardziej znani kierownicy amerykańskich koncernów stoją na czele tej organizacji. Jako główne zadanie towarzystwa określa się przygotowanie długoterminowego programu, zmierzającego do planowego „zorganizowania“ Czongkingu przez amerykański kapitał. W Nowym Jorku powiadają, że Stany Zjednoczone poszczą sobie preferencje do około 2/3 ogólnego importu chińskiego w przyszłości.

Włoscy „demokraci“ są niezdolni

We Włoszech Badoglio szerzy się ponownie faszyzm. Troski angielskie

GENEWA. (DNB). Jak podaje komunikat nadzwyczajnego korespondenta pisma „Daily Mail“ z Neapolu, w południowych Włoszech rządzonych przez Badoglio, a więc na tych obszarach, leżących na południe od linii Salerno—Bari, wynurzają się co raz częściej byli faszyci na stanowiskach administracyjnych. Elementy demokratyczne, które osadziła organizacja Amgot na stanowiskach, zostały jedne po drugim usunięte. Sytuacja dziś przedstawia się w ten sposób, że w rzeczywistości można mieć wrażenie, że starzy faszyci znowu znaleźli się u steru.

Ten stan rzeczy stwierdził aliancki pełnomocnik dla południowo-włoskich terenów, podpułkownik Mac Caffrey, w czasie posiedzenia alianckiej komisji i oświadczył dalej, że „osławiona faszystowska organizacja młodzieżowa Gil“ powstaje na nowo w południowych Włoszech. Jedyną rzeczą, która się zmieniła w tej organizacji, jest to, że dzisiaj nazywa się ona Gi, a nie Gil. O ileby cała aliancka administracja nie więcej nie osiągnęła, aniżeli owe przekreślenie litery „i“, to należałoby ocenić rezultat jej pracy jako w wysokim stopniu godny pożałowania.

Nowe techniczne twory o trwałej wartości

Sztucznie wytworzone produkty, z którymi dziś każdy człowiek bliżej się styka — auta lub radio, ekwipunek podróżniczy lub wędrowniczy, maszyny lub techniczny sprzęt — prawie bez wyjątku są tak doskonale w wykonaniu i użyteczności, że omal nie dostrzegamy ich różnicy w stosunku do przedmiotów „prawdziwych“. Powstały one z pewnego surowca, a następnie przerobione rozmaitymi drogami — przeważnie chemicznie — stały się gotowym „syntetycznym“ produktem.

Tym niemniej produkty te, nawet jeżeli proces ich powstawania jest zupełnie różny, mają wielkie podobieństwo do produktów naturalnych, a mianowicie przede wszystkim z wyglądu i w możliwościach użytkowania. Równocześnie jednak wykazują one takie właściwości i przymioty, których w odniesieniu do produktów naturalnych nie znamy. Tak na przykład syntetyczny kauczuk i włókiennicze wyroby posiadają właściwości, które je w użyciu wynoszą ponad naturalne produkty (guma, jedwab, wełna, bawełna i t.

p.), jak większa elastyczność, trwałość, rozciągliwość.

Ponieważ duża część tych sztucznych produktów, zwłaszcza w Niemczech, znalazła zastosowanie w pierwszych latach wojny, mogło powstać przypuszczenie, że to chodzi o wynalazki i wyrób dla użytku czasu wojennego, które są zatem rezultatem specyficznej wojennej nauki. Jest to jednak bardzo rozpowszechniony błąd. W rzeczywistości większość tych wyrobów przemysłu sztucznych produktów wiele lat i nawet dziesiątki lat była badana naukowo i praktycznie, zaś duża część sztucznych produktów znalazła zastosowanie jeszcze przed wojną. Tylko że teraz, kiedy pewnych naturalnych produktów, jak bawełna, jedwab, guma lub rope wszędzie trudno dostać skutkiem zarządzeń wojennych, zmuszeni jesteśmy więcej korzystać z tych sztucznych produktów i odpowiednio do tego więcej o nich słyszymy i widzimy je niż przedtym.

Podstawą wyrobu nowych sztucznych produktów służą zarówno czysto chemiczne związki jak i in-

ne produkty pomocnicze i uzupełniające. Ciekawym i znamienym dla wszystkich sztucznych produktów jest to, że materiał, z którego one powstają, jest często materiałem pozornie bezwartościowym, który dotychczas był niepoznany i nieużywany i dopiero zawdzięczając nowym badaniom zyskał na wartości i znaczeniu. Z tych surowców wytwarzane są produkty przejściowe, które znowu ze swej strony są materiałem wychodowym, z którego powstają produkty sztuczne. Tak na przykład z najważniejszych surowców, jak woda i powietrze, węgiel i wapno, mleko, tłuszcz, mleko powstają produkty wychodowe, jak acetylen, oleje diegciowe, mocznik, azotniak wapniowy, celuloza, gliceryna, kazeina. Do tego dochodzą jeszcze organiczne uzupełniające produkty, jak n. p. bawełna, miazga drzewna, włókno papierowe, mąka słomiana, drzewo oblogowe, zaś z mineralnych produktów — mąka kwarcowa, włókna metalowe i az-

bestowe. Przed dalszą przeróbką przemysłową produktów i udostępnieniem ich do użytku następuje dokładne ich badanie na różne właściwości — mechaniczne, cieplne, optyczne, akustyczne, elastyczne i t. d. Dalsza przeróbka odbywa się za pośrednictwem wytlaczania lub natryskiwania. Proceder natryskowy okazał się najbardziej odpowiednim, pozbawiając pierwszeństwa metodę wytlaczania. Po tej wstępnej przeróbce sztuczne produkty przekazywane są rzemieślnikowi, który je poddaje ostatecznym zabiegom formowania, głównie sposobem mechanicznym, czyniąc je zdolnymi do użytku, jak n. p. w postaci pasów napędowych, wentylów, łączników, wtyczek, karoserii, ropocłań, płaszczów na deszcz, plakatów, skrzyń i t. d.

Z tego wszystkiego widzimy, że w odniesieniu do nowych sztucznych produktów chodzi o wyroby, które bynajmniej nie stanowią surogatów wojennych lecz są nowymi tworem techniki o trwałej wartości.

Od Wydawnictwa.

Celem uniknięcia reklamacji przerwy w otrzymywaniu gazety prosimy naszych prenumeratorów na prowincji o wpłacanie prenumeraty na m-c następny do dnia 25-go każdego miesiąca.

Wpłaty otrzymane po 25 bądziemy zaliczać na dalsze okresy.

Jednocześnie prosimy o dokła'ne i czytelne powiadamianie adresów.

Z dnia

20
Kwiecień

CZWARTEK
Sulpicjusza.
Wschód słońca 4.11
Zachód słońca 18.27

**DZIŚ ZACIEMNIAMY OKNO
OD GODZ. 20.05 DO GODZ. 4.40.**

— DYŻURY APTEK. W bieżącym tygodniu następujące apteki mają nocne i świąteczne dyżury: Apteka Nr. 2 przy ulicy Gedymina 27 (tel. 1381), Apteka Nr. 11 przy ul. Słowackiego 30 (tel. 1883), Apteka Nr. 14 przy ul. Witoldowej 22 (tel. 1698), Apteka Nr. 16 przy ul. Kalwaryjskiej 31 (tel. 466), Apteka Nr. 18 przy ul. Zarzecze 20 (tel. 1673), Apteka Nr. 19 przy ul. Wielkiej 53 (tel. 1658) i Apteka Nr. 336 przy ul. Sawanorui 10 (tel. 468). (K)

— ŁAZNIE. Podaje się do wiadomości mieszkańców, że w piątek 21-go i w sobotę 22-go kwietnia, będzie czynna łaźnia Nr. 2 przy ulicy Stefańskiej 29. Kasa czynna od godziny 9-ej do 18-ej. (K)

— KRUPY I MAKARON DLA DZIECI NA PROWINCJI. Na kartki żywnościowe 28 okresu wyżywieniowego dzieci mieszkańców prowincji do lat 3 otrzymują płatki owsiane lub manę. Dzieci do lat 6-ciu otrzymują makaron.

— MIESZKAŃCY PROWINCJI OTRZYMAJĄ JAJKA. Na kartki żywnościowe 28 okresu wyżywieniowego

niowego dzieci do lat 6-ciu na prowincji otrzymują jajka. Na każdy odcinek „jajka” sklepy sprzedają po dwa jajka.

— MARMELADA DLA DZIECI NA PROWINCJI. Na kartki żywnościowe 28 okresu wyżywieniowego wydane mieszkańcom na prowincji, dzieci do lat 6-ciu otrzymują marmeladę. Miejscowe kooperatywy i sklepy „Ruty” rozpoczęły sprzedaż na odpowiednie odcinki po 200 gram marmelady.

— ZNALEZIENIE PODRZUTKA. Onegdaj w godzinach wieczornych na rogu ulicy Zawalnej i Wielkiej Pohulanki znaleziono 2-letnią dziewczynkę. Podrzutka oddano do sierocińca.

OFIARY

Pracownicy Depa Wilna, dla ociemniałego inwalidy Wacława Komara wpłacili bezpośrednio RM. 350.

Dla biednych polskich dzieci A. I. 50 RM.

URZĄDZIE SVOJE SCHRONY PRZECIWOLOTNICZE. NAWET PRZY NIEDUŻEJ ILOŚCI MATERIAŁU

MOŻNA WIELE ZROBIĆ!

PRACOWNIA WÓZKÓW DZIECINNYCH Trakę (Trocka) 16 KUPUJE: Dyktę, Ceratę, Celuloid, Wąż gumowy i inne materiały.

Wezwanie edykcyjne.

Sąd Arcybiskupi Wileński niniejszym wzywa nieznanego z miejsca pobytu Witaliusza Kołozszyńskiego, aby osobiście lub przez swego pełnomocnika stanął się dnia 20 maja 1944 roku o godzinie 12 w tym Sądzie (Wilno, Pilies g. 8) w charakterze pozwanego przez Helenę z Wiślickich Kołozszyńską w sprawie nieważności zawartego z nią małżeństwa z tytułu kanonu 1036 § 2, i 1092.20 Kodeksu Prawa Kanonicznego.

Wilno, dnia 18 kwietnia 1944.
Oficjał Prałat Chalecki.
Notariusz Ks. Dr. J. Zdanowicz.

NASIONA
w cenach najniższych
zawierzonej przez władze
połączone
sklep nasion
Wilno, Pylimo 28
(d. Zawalną róg Trockiej)
Sprzedają bez zezwoleń.

Kupię filmowy Aparat 6X9, oraz Aparat Leica i zamienię na ubranie męskie
Wielka 50, wejście do fotografa.

Planie pomidorów do pikowania
zamienię na opał. Przystań statków w Werkach, ogród kół Słomianki.

Natychmiast Kupię FUTURĘ oraz grubą tekturę.
Wileńska 17/19-2.

Drewniaczki gustowne dla Pań i Dzieci
po cenach urzędowych
połączone wytwórnia
Wileńska 17/19-3.

KOLDRĘ nową jedwabną puchową zamienię na opał. Ogłądać od 17 do 19 godz. Valanciusa (Piaszkowa) 10 m. 8 (4005)

KRAWCOWA szyje ze starych sukien i płaszczy ele gancie i nowe fasony i kostiumy. Tatarska 12-12 z ulicy, 1 piętro. 4040

MASYNE do szycia damska nowa f. „Singer” oraz płaszczy zimowy kolor szafrowy na tęga osobę i płaszczy wiosenny beżowy na szczipuła średniego wzrostu osobę zamienię na opał. Algirdo (Pilsuńskiego) 3-3. (4033)

MĘSKA krawiecka maszynę „Singer” wymienię na kostium lub opał. Ogłądać od godz. 15 do 18 ul. Bugos 58-1. (Koszykowa). (3983)

NOWOCZESNA spacerówkę f-my „Konkon” zamienię na opał. Łukisa 14-3. (4002)

NOWA burka, 2 to paty, 2 łańcuchy, skórzane leje w dobrym stanie zamienię na opał. Zakretowy zaulek 16a-3. (4055)

OKAZJA! Pianino dobrej firmy, patefon 2 sprężynowy z płytami, rower męski w dobrym stanie, 2 gitary i żyrandol zamienię na opał lub na materiały na garnitur męski. Oferty do Adm. „Gońca” pod „Okazja” lub pod adresem On. Vytatienes g-v. (Jasna) 28-1. (4051)

WÓZEK głęboki zamienię na spacerówkę, Sawanorui Aleja (Legionowa) 75-1. (3983)

WÓZEK zamienię na spacerówkę lub na opał. Giedralciu (Chocimska) 63-1. (3953)

WZORZYSTA piękna żółta sukienka i wiewiórka w kratkę zamienię na opał. Adres: Sv. Jono 11-7. (4054)

WÓZEK dziecinny spacerówkę, Krakowska 9a-1. (4046)

ZGUBIONY dnia 15.IV.44 r. Personalalausweis Nr. 17110/2804 wydany dnia 6.I.1942 r. na nazwisko Rudziński Maciej, unieważnia się. (3993)

ZGUBIONE: Laik. Asm. lud., różn. karty, Pażymajmas Nr. 33 wyszykło wydane na nazwisko Adamowicz Ignacy, unieważnia się. (4055)

ZGUBIONY Laik. asm. lud. Nr. 79004/17204 wydany dn. 6.IX.1943 r. na nazwisko Frackiewiczówna Monika, unieważnia się. (4049)

ZGUBIONY w Notaryacie dnia 14.IV.44 r. Personal ausweis wydany na nazwisko Mulczonek Eulalia, unieważnia się. (4037)

ZAMIENIĘ 5/11 mtr bordo żorżety na welnę granatową lub czarną. Władomoc w Administr. pod „Zorzeta”.

ZAMIENIĘ na damski zegarek: podszewkę jasno-czarna damska, materiał czarny welnia na suknię. Skopówka 6-11. (3936)

DYKTE, emalię kupi natychmiast firma „Zoma”. Didzioj (Wielka) 55 godz. 10-12.

KUPIĘ natychmiast modern zegarek damski f-my „Longin” „Omega” „Louis-Grizel” pierwszorzędny. Za piątą dobrą cenę. pantofle damskie Nr. 38, męskie półbutki czarne Nr. 28 oraz apłage na marynarkę, ogon niebieskiego lisa. Piline. Skopówka 6-11. (3986)

KUPIĘ spacerówkę w dobrym stanie. Zgłaszać się Gedimino (Mickiewicz) 8-2. (4013)

KUPIĘ papier lub starą gazetę do pakowania. Wytwórnia drewniaków. Vilniaus (Wileńska) 17/19-6.

KUPIĘ motor 1-fazyowy od 0,50 do 1 KM. Sv. Kazimier 10 g-vc Nr 11-1a (4062)

KUPIĘ męski kapelusz w dobrym gatunku brązowy lub czarny. Gedimino (d. Mickiewicza) 62a-2. (4032)

KUPIĘ biurko w stanie dobrym. Zgłoszenia, Pohulanka 7, Foto-Mimi. (4053)

KUPIĘ wszelki sprzęt fotograficzny oraz papiery i chemikalia. Zgłoszenia Pohulanka 7 Foto-Mimi. (4053)

KUPIĘ umywalkę w dobrym stanie, nowoczesną, nadającą się do gabinetu doktorskiego. Adres: Teatro 2/C m. 3 albo telef. 139. (4050)

KUPIĘ damski rower zaraz, balonówki w dobrym stanie. Konarskiego (Konarskiego) 56 m. 1. (3985)

KUPIĘ wykroj rękawiczek skórkoowych wszelkiego rodzaju. Didzioj 13-1 (Wielka). (4039)

KUPIĘ pszczoły Oferty pod „Pszczołar” do ad. „Gońca”. (4045)

LUSTRO wym. 14x54 cm. kupię. Didzioj (Wielka) 39-6. Pracownia mebli. (4039)

Jerzy Gawalkiewicz
ur. w 1899 r. inżynier leśnik zmarł śmiercią tragiczną dn. 5. IV. 1944 r.
O czym zawiadamiają Przyjaciół i Znajomych rozpaczeni
Żona i Synowie.

ZAMIENIĘ mieszkanie 2 pokoje z kuchnią ze wszelkimi wygodami, na parterze z ogródkiem na 3 lub 4 pokojowe. Ul. Zybicku (Wróbla) 9-2 przy Archaniejskiej. (4023)

Dr. KAZIMIERZ BIELIŃSKI
Choroby skórne i weneryczne. Zgłoszenia do Ad. „Gońca” pod „Zastępstwo”. (4064)

Dr. JADWIGA ANFOROWICZ
Choroby skórne, weneryczne, kobiece. Pilies (Zamkowa) 3-9. Przyjmuje od godz. 8-16 i 18-19.

Dr. FUNDOWICZ STEFAN
Choroby nerwowe i weneryczne. Sv. Jakuba (Sw. Jakuba) 10-2. Przyjmuje od g. 14 do 18

Dr. Med. KUDREWICZ ZYGMUNT
Specjalista w chorobach skórnych. Przyjmuje w godz. 8-13 i 15-20. Pilies (Zamkowa) 15 m 2

Dr. T. KUNICKI
Choroby weneryczne i kobiece (ginekologia i akuszeria) Przyjmuje od godz. 8-10 i 1-5. Vilniaus (Wileńska) 6-6

Dr. HALINA MURAWSKA
Choroby kobiece i położnictwo. Przyjmuje chorych kaszowych i prywatnie codziennie d. 11-1 i od 17-19. Dominikańska (Dominikańska) 11 m. 1

Dr. Med. GUSTAW MARKIEWICZ
Choroby skórne, weneryczne. Gedimino (d. Mickiewicza) 1-14. Tel. 997 0 d godz. 8-13 i od 15-19.

Gabinet Rentgenowski Dr. G. NIELUBSZYC
Pylimo (Zawalną) 22-3. Przyjmuje od g. 7-30-9 i 12-4.

Dr. ORŁOWSKI ROMUALD
choroby przewodu pokarmowego i serca od 7 do 10 rano i od 3 pp. do 7 pp. Gedimino (d. Mickiewicza) 39 m. 4. tel. 32-29.

Dr. Med. JANINA PIOTROWICZ-JURZENKOWA
Choroby skórne, weneryczne, kobiece. Przyjmuje od g. 11-13 i 15-17. Jagallos (Jagiellońska) 16-6.

Dr. PIWICKI ALEKSANDER
Choroby weneryczne. Pilies (Zamkowa) 12-6. Poniedziałki, środy, piątki od 12-15, wtorki, czwartki, soboty, od 14-18.

Dr. Med. WIKTOR PIĘSKOW
Choroby nerwowe i weneryczne. Usto (Paktowa) 3 m. 2. Ordynuje od 12-14 i 16-17.

RYSIO STRUSS
zginął śmiercią tragiczną w Traiwalkach dnia 13 grudnia 1943 roku przeżywszy lat 18. został pochowany na cmentarzu miejscowym.
Egzekwie i Msza Św. Żałobna za spokój Jego duszy zostanie odprawiona w kościele Sw. Katarzyny w sobotę dnia 22 kwietnia o godz. 7 rano.
O tych smutnych obrzędach zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych pogrążeni w głębokim żalu
Rodzice i Brat.

JERZY MICHNIK
b asystent chemii U. S. B., pracownik Teerindustrie zmarł śmiercią tragiczną dn. 20. III., pochowany w Wielkich Solecznikach. Msza Św. Żałobna odbędzie się dnia 20. IV. o godz. 10-ej w kościele Sw. Jakuba.
O czym zawiadamiają Koledzy.

JULIAN SYMONOWICZ
zmarł dnia 18. IV. 1944 roku w Leśnikach.
Msza Św. Żałobna odbędzie się dn. 20. IV. b. r. o godz. 8.30 w kościele paraf. Biała-Walka. Ekspozycja zwłok z Leśnik na cmentarz w Kielmiejach nastąpi dnia 20 kwietnia o godz. 13-ej.
O czym zawiadamia Rodzina.

KAZIMIERZ KOZŁOWSKI
technik mechanik, urodz. 4. III. 1922 r. zginął śmiercią tragiczną 12. IV. 1944 r. w Swendonieli i tam został pochowany, o czym zawiadamiają stroskani
Rodzice i Brat.

W 30-tym dniu od tragicznej śmierci
ś. t. p.
Leszka-Antoniego SKARŻYŃSKIEGO
odbędzie się nabożeństwo Żałobne w dn. 22 kwietnia r. b., w sobotę, o godz. 8 rano w kościele po-Trynitajskim na Antokolu, o czym zawiadamiają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych życzliwych pamięci Zmarłego
Rodzina.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci
ś. t. p.
ZYGmunTA RAJCKIEGO
odprawiona będzie Msza Św. w kościele Sw. Jakuba dnia 22. IV. o godz. 8.30.
O czym zawiadamiają życzliwych pamięci Zmarłego
Matka i Siostra.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci
ś. t. p.
ANNY DOBUŻYŃSKIEJ
w dniu 21 kwietnia 1944 roku o godzinie 9 rano odbędzie się Msza Św. Żałobna w kaplicy cmentarnej na Rosie, na którą zapraszają Krewnych i Przyjaciół Zmarłej
Maż, Dzieci i Rodzina.

W pierwszą rocznicę śmierci nieodżałowanej naszej Siostry i Ciotki
ś. t. p.
MARI HUSZCZA
odbędzie się Nabożeństwo Żałobne w kościele Sw. Jakuba 21. IV. 1944 r. o godz. 8-ej rano.
O czym powiadamiają
Brat, Bratowa i Bratankowie.

Dnia 21. IV. 1944 r. o godz. 11-ej w kościele Wszystkich Świętych odbędzie się Msza Św. Żałobna za duszę tragicznie zmarłego w Frankfurcie
ś. t. p.
JERZEGO GASIAŃCA
na które zapraszają
Rodzice, Siostry i Bracia.

TEATR-REWIA Nowogródzka 8
w lokalu kina „Muza”
od niedzieli, dnia 9 kwietnia r. b.
II PREMIERA !!
Wielkie świąteczne widowisko pod tytułem:
„NIECH ŻYJĄ BABY!”
Humor, śmiech, tańce, atrakcje, wesole skeczel przy udziale całego zespołu teatru „ALI-BABA” oraz wybitnych sił zagranicznych. Początek w dni powszednie o g. 18, w dni przedświąteczne o g. 16 i 18, w święta o godz. 14, 16 i 18-ej.
Przeprzedaż biletów:
Wileńska 16 i Wielka 32.

Dnia 24 kwietnia 1944 w poniedziałek w TEATRZE MIEJSKIM d. Pohulanka odbędzie się o godz. 5.30 p.p. powtórzenie PORANKU
Pezzi, Piosenki i Humor w wykonaniu
HANKI BIELICKIEJ i JERZEGO DUSZYŃSKIEGO
przy fort. St. Dziegielewski.
Przedprzedaż biletów w Małej Kawiarni—Wileńska 23 i w kasie teatru.

Przybory RYBACZE I SPRĘŻYNOWE
Kupuje i sprzedaje
SKLEP PISMENNY
Wilno, Zamkowa 18-4.

Natychmiast potrzebny nauczyciel stenografii (po polsku). Oferty proszę składać do Adm. „G. C.” pod H. J.

Wezwanie edykcyjne.
Sąd Arcybiskupi i Metropolitalny Wileński II Instancji niniejszym wzywa nieznanego z miejsca pobytu Stefana Knaflewskiego, aby osobiście lub przez swego pełnomocnika stanął się dn. 1-go maja o godz. 11 w tymże Sądzie (Wilno, Zamkowa — Pilies 8) w charakterze pozwanego przez Emilię z Matulisów Knaflewską w sprawie nieważności zawartego z nią małżeństwa z tytułu Kan. 1087 Kod. Pr. Kan.
Oficjał: Prałat Ks. Fr. Wołodźko.
Notariusz: Ks. J. Czerniawski.

Różne
Dnia 16.IV.44 r. zostały zgubione Laik. Asm. lud. wydany 12.V.43 r. Ausweis kolejowy, różn. karty, kartki żywnościowe i papierosowa, wszystko wydane na nazwisko Taraszkiewicz Stanisław. Powyższe dokumenty unieważnia się. (4044)

BRODAWKI (złamiona wrodzona specjał) usuwam bez bólu od 7 rano do 7 wiecz. Gedimino (d. Mickiewicza) 39-4.

Dnia 10.IV.44 r. zgubiono Laik. Asm. lud. Nr. 887 na nazwisko Grabowski Antoni. Powyższy dokument unieważnia się. (1034)

Wielka drukarnia w Rzeszy
szuka pracowników zawodu graficznego przedewszystkiem ręcznych lub maszynowych zecerów (Litotyp) do ciekawej i płatnej pracy. Mogą być przyjęci także rosyjscy uciekinierzy.
Zgłoszenia do miejscowego Arbeitsamtu (Urzędu Pracy).

Sp. Akc. „STATYBA” Oddz. Wileński
poszukuje różnych specjalności robotników i robotnic.
Warunki pracy dobre. Zwracać się codziennie od godz. 8-10 do Kierownika Siły Roboczej, wejście z podwórka.

Do eksploatacji torfu przy Cegielni „ŻVERYNAS” są niezwłocznie potrzebni pracownicy i Kobiety.
Pracujemy na torfowni przystępując do roli od pracy w Niemczech i innych obowiązków pracy.

Torfownia znajduje się w obrębie miasta Wilna.
Warunki pracy i wynagrodzenie dobre. Zgłaszać się do Cegielni „ŻVERYNAS” w Wilnie ul. Linkmeny (Strycharska) Nr. 30 od godz. 8 do 15
Tel. 14-12.

Nasiona WARZYWNE w Oszmianie Karuomienis g v 73.